

Від того погляду Марійці зробило ся горячо, наче-б її прихоплено на яким злочині. Вона дуже засоромилася, закрила очі долонями і заплакала з досади. Копач відійшов. По до розі передумав над тим, як би позбути ся тої лекції, бо то шкода часу.

Марійка по відході учителя розплакала ся на голос. У хаті не було нікого. З початку не могла собі здати справи з того, чого вона плакала. З досади тай тоді.

Він її так скомпромітував, засоромив, що рада-б була під землю скрити ся. Він недобрий, той Фока. Чого він так на неї подивив ся? Вона вгадала, що значить такий погляд. Знала, що він хотів сказати, а не сказав. Чому не сказав? Та чого він тут хоче? Чого бере ся вчити її, коли сам нічого не вміє? Певно, що не вміє, бо він не вчив ся на професора, лише на судію. Най би йшов судити, а не завертав їй голову. А дальше вона сердилася, чому не знає його імени? З того їй найбільше було сьмішно, і з того вийшла вся біда. Коли так, то він напевно називаєть ся Фока або Харлампій, і вона, щоб не знати, як гарно називав ся, навіть Олесь, або Григорій (то були у неї найкрасші мужеські імена), вона буде називати його все або Фока, або Харлампій. Як буде сьмішний, то Харлампій, а як буде такий насуплений, поважний, то буде Фока.

Одначе совість її говорила інакше. Чи він тому винен, що він такий? Він сюда сам не прийшов, його привели тато і певно упросили, а я була супротив нього.... яка я була? Я сьміялася з нього, а то гріх із другого сьміяти ся. Я йому зробила пакість тою ниткою, а то також гріх... гріх... гріх.. гріх...

І стала плакати, тепер уже з жалю. На те надійшла Скурска в хату.

— А ти чого плачеш? Хиба він тобі що сказав?

Марійка не відповідала нічого, лише ще більше затулила лице долонями і хлипала.

— Скажи-ж бо, що він тобі зробив, чого плачеш?

— Він... мені.. нічого не зробив, ані не сказав, лише я... я.. була супротив нього нечемна, я насьмівала ся з нього, я йому пришила капелюх до пальта, а се гріх. Я така недобра, ой Боже мій, Боже...

Скурска лише всьміхнула ся, потім каже з повагою:

— Не треба такого гріха більше робити і треба старати ся його направити... Отже завтра повинна ти бути чемною супро